

Cuprins

Capitolul I. Considerații introductive	1
<i>Secțiunea 1. Răspunderea civilă – formă a răspunderii juridice</i>	<i>1</i>
§ 1 – Noțiunea de răspundere juridică	1
§ 2 – Răspunderea civilă – formă a răspunderii juridice	3
§ 3 – Principiile răspunderii civile	5
3.1. Principiul reparării integrale a prejudiciului	6
3.2. Principiul reparării în natură a prejudiciului.....	7
§ 4 – Funcțiile răspunderii civile.....	8
4.1. Funcția preventiv-educativă	8
4.2. Funcția reparatorie	9
§ 5 – Formele răspunderii civile	10
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiunea și formele de manifestare ale răspunderii civile delictuale</i>	<i>11</i>
§ 1 – Noțiunea de răspundere civilă delictuală.....	11
§ 2 – Formele de manifestare a răspunderii civile delictuale	12
<i>Secțiunea a 3-a. Persoana juridică – subiect al răspunderii civile delictuale</i>	<i>13</i>
§ 1 – Teoria persoanei juridice	13
1.1. Noțiunea de persoană juridică	13
1.2. Terminologie.....	15
1.3. Definiție.....	16
1.4. Funcții ale persoanei juridice	18
1.5. Sediul materiei	18
§ 2 – Evoluția răspunderii persoanei juridice	20
2.1. Răspunderea persoanei juridice în dreptul roman.....	21

2.2. Răspunderea persoanei juridice în dreptul germanic	23
2.3. Glosatorii	24
2.4. Canoniștii	25
2.5. Apariția concepției moderne a răspunderii în secolul al XVII-lea	26
2.6. Un secol de evoluție: răspunderea înlănțuită totuși.....	27
§ 3 – Persoana juridică – ficțiune sau realitate	30
§ 4 – Clasificarea persoanelor juridice	35
4.1. Criterii de clasificare.....	35
4.2. Categoriile de persoane juridice.....	38
4.2.1. Persoane juridice de drept public	38
4.2.2. Persoane juridice de drept privat	45
4.3. Discuții privind unele structuri societare.....	50
§ 5 – Implicațiile dreptului internațional privat în materia răspunderii persoanelor juridice	51
§ 6 – Elementele definitorii ale persoanei juridice	53
6.1. Organizarea de sine stătătoare	54
6.2. Patrimoniul propriu	55
6.3. Scopul propriu	57
§ 7 – Felurile răspunderii civile delictuale ale persoanei juridice	58

Capitolul al II-lea. Răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie a persoanei juridice60

<i>Secțiunea 1. Precizări privind răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie a persoanei juridice.....</i>	<i>60</i>
§ 1 – Răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie. Concept. Reglementare legală	60
§ 2 – Răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie a persoanei juridice	62
<i>Secțiunea a 2-a. Fundamentul răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie a persoanei juridice.....</i>	<i>66</i>

<i>Secțiunea a 3-a. Condițiile răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie a persoanei juridice</i>	<i>68</i>
§ 1 – Condiții generale ale răspunderii pentru fapta proprie a persoanei juridice	68
1.1. Prejudiciul	69
1.2. Fapta ilicită	74
1.3. Raportul de cauzalitate	77
1.3.1. Stabilirea raportului de cauzalitate	80
1.3.2. Sisteme propuse pentru stabilirea raportului de cauzalitate	81
1.4. Culpa.....	88
1.4.1. Formele culpei	90
1.4.2. Gradele culpei	92
1.4.3. Criterii pentru stabilirea culpei	93
§ 2 – Condiții speciale ale răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie a persoanei juridice	96
2.1. O pagubă cauzată de un organ al persoanei juridice, acționând în această calitate.....	97
2.1.1. Noțiunea de organ al persoanei juridice	97
2.1.2. O pagubă cauzată în această calitate (în măsura calității de organ).....	101
2.2. Fapta organului să fie săvârșită cu prilejul exercitării funcției sale.....	104
<i>Secțiunea a 4-a. Corelația dintre răspunderea persoanei juridice și răspunderea personală a organelor sale.....</i>	<i>106</i>
4.1. Răspunderea persoanei juridice nu este subordonată probei unei răspunderi personale a organului de conducere a cărui faptă a provocat prejudiciul	107
4.2. Răspunderea persoanei juridice poate fi cumulată cu răspunderea personală a organului de conducere	109

Capitolul al III-lea. Răspunderea persoanei juridice în calitate de comitent pentru faptele prepușilor săi..... 117

<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	<i>117</i>
§ 1 – Răspunderea comitentului pentru fapta prepusului – formă a răspunderii civile delictuale indirecte	117

1.1. Noțiunea de răspundere civilă indirectă	117
1.2. Necesitatea instituirii răspunderii civile delictuale indirecte.....	118
1.3. Observații cu privire la existența unui principiu de răspundere civilă delictuală pentru fapta altuia consacrat în Codul civil român.....	121
1.4. Funcțiile răspunderii comitentului.....	123
1.5. Caracterele generale definitorii ale răspunderii comitentului pentru fapta prepusului.....	123
1.6. Reglementarea legală a răspunderii comitentului	125
§ 2 – Domeniul de aplicare al răspunderii persoanei juridice în calitate de comitent.....	126
2.1. Noțiunile de comitent și de prepus.....	126
2.2. Delimitarea între noțiunea de organ al persoanei juridice și noțiunea de prepus al persoanei juridice	131
§ 3 – Fundamentul răspunderii persoanei juridice în calitate de comitent.....	132
3.1. Teorii bazate pe ideea de culpă	132
3.1.1. Teoria prezumției legale de culpă	132
3.1.2 Teoria considerării culpei prepusului ca fiind culpa comitentului	134
3.1.3. Teoria reprezentării legale a comitentului de către prepus	136
3.1.4. Teoria prezumției irefragabile de culpă în sarcina comitentului	136
3.2. Teoriile potrivit cărora răspunderea comitentului se fundamentează pe temeieri obiective.....	137
3.2.1. Teoria obiectivă întemeiată pe ideea de risc	138
3.2.2. Teoria garanției	140
3.2.3 Orientarea recentă a doctrinei franceze în privința răspunderii comitentului pentru prepus.....	144
§ 4 – Condițiile răspunderii persoanei juridice în calitate de comitent.....	148

4.1. Condițiile generale pentru răspunderea persoanei juridice în calitate de comitent	148
4.1.1. Necesitatea dovedirii îndeplinirii condițiilor de drept comun în persoana prepusului	148
4.1.2. Condiția dovedirii culpei prepusului.....	150
4.2. Condițiile speciale pentru răspunderea persoanei juridice în calitate de comitent	152
4.2.1. Existența raportului de prepușenie.....	152
4.2.2. Săvârșirea faptului prejudiciabil de către prepus în funcția încredințată	157
§ 5 – Posibilități de înlăturare a răspunderii persoanei juridice comitente.....	164
§ 6 – Efectele răspunderii persoanei juridice în calitate de comitent.....	165
6.1. Efectele răspunderii comitentului în raporturile cu victima prejudiciului	166
6.1.1. Răspunderea în cazul prejudiciului cauzat unui terț de prepușii unor comitenți diferiți.....	167
6.1.2. Răspunderea în cazul prejudiciului cauzat unuia dintre comitenți de către prepușii unor comitenți diferiți.....	168
6.2. Efectele răspunderii comitentului în raporturile dintre comitent și prepus.....	168

Capitolul al IV-lea. Răspunderea civilă delictuală a persoanei juridice pentru prejudiciile cauzate de lucruri, animale și ruina edificiului..... 170

<i>Secțiunea 1. Răspunderea persoanei juridice pentru prejudiciile cauzate de lucruri.....</i>	<i>170</i>
§ 1 – Reglementarea legală	170
§ 2 – Domeniul de aplicare	171
2.1. Noțiunea de lucru	171
2.2. Noțiunea de pază și de paznic al lucrului.....	173
§ 3 – Persoanele îndreptățite să invoce răspunderea prevăzută de art. 1000 alin. (1) C. civ.	179
§ 4 – Fundamentarea răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri	180

4.1. Concepția subiectivă a răspunderii pentru lucruri	180
4.2. Concepția obiectivă a răspunderii pentru lucruri	181
§ 5 – Condițiile și efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri.....	182
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea persoanei juridice pentru prejudiciile cauzate de animale.....</i>	<i>183</i>
§ 1 – Sediul materiei.....	183
§ 2 – Domeniul de aplicare	184
2.1. Animalele pentru care se răspunde.....	184
2.2. Persoanele care sunt chemate să răspundă	185
§ 3 – Fundamentul răspunderii.....	187
§ 4 – Condițiile și efectele răspunderii	187
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea persoanei juridice pentru prejudiciile cauzate prin ruina edificiului</i>	<i>188</i>
§ 1 – Sediul materiei.....	188
§ 2 – Domeniul de aplicare a art. 1002 C. civ.	189
§ 3 – Fundamentul răspunderii.....	193
§ 4 – Condițiile și efectele răspunderii	194

Capitolul al V-lea. Acțiunea în regres în domeniul răspunderii civile delictuale a persoanei juridice..... 196

<i>Secțiunea 1. Dreptul de regres al persoanei juridice.....</i>	<i>196</i>
§ 1 – Noțiunea și importanța dreptului de regres în materia răspunderii persoanei juridice	196
§ 2 – Dreptul de regres al persoanei juridice care plătește despăgubiri pentru fapta ilicită săvârșită de organul ei.....	197
§ 3 – Natura juridică a acțiunii în regres a persoanei juridice împotriva persoanelor fizice care compun organul acesteia.....	204
§ 4 – Dreptul de regres al persoanei juridice care plătește despăgubiri pentru fapta ilicită săvârșită de prepusul ei.....	207

§ 5 – Natura acțiunii în regres în situația în care au fost încheiate contracte de asigurare de răspundere sau de bunuri	213
§ 6 – Întinderea dreptului de regres	217
§ 7 – Corelația dintre răspunderea persoanei juridice în calitate de comitent pe temeiul art. 1000 alin. (3) C. civ. și răspunderea pentru fapta proprie a persoanei juridice întemeiată pe dispozițiile art. 998-999 C. civ.	219
<i>Secțiunea a 2-a. Diferite acțiuni în regres.....</i>	<i>220</i>
§ 1 – O persoană juridică comitent și un singur prepus	220
§ 2 – O persoană juridică comitent și mai mulți prepuși ai acesteia.....	221
§ 3 – Prejudiciul este cauzat victimei de prepușii a doi sau mai multor comitenți.....	223
<i>Secțiunea a 3-a. Căi legale pentru exercitarea dreptului de regres.....</i>	<i>227</i>

Capitolul al VI-lea. Cauzele care exclud existența răspunderii civile delictuale a persoanei juridice..... 232

<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	<i>232</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legitima apărare.....</i>	<i>233</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Starea de necesitate</i>	<i>235</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Îndeplinirea unei activități impuse sau permise de lege ori a ordinului dat de o autoritate competentă.....</i>	<i>237</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Consimțământul victimei</i>	<i>238</i>
<i>Secțiunea a 6-a. Forța majoră.....</i>	<i>239</i>
<i>Secțiunea a 7-a. Cazul fortuit</i>	<i>244</i>
<i>Secțiunea a 8-a. Fapta unei terțe persoane</i>	<i>245</i>
<i>Secțiunea a 9-a. Fapta victimei.....</i>	<i>247</i>

Capitolul al VII-lea Armonizarea legislativă cu dreptul comunitar în domeniul răspunderii civile..... 250

<i>Secțiunea 1. Un Cod al răspunderii civile delictuale</i>	<i>250</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Principiile răspunderii civile delictuale europene.....</i>	<i>255</i>

Capitolul al VIII-lea. Concluzii.....257

Bibliografie selectivă.....263